

zaaknummer 2013W1065(2)

16 juli 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel- van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom Rotterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 november 2013.

Op 27 januari 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van Rotterdam.

Op 10 juni 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel- van der Rijken.

Namens het Bisdom Rotterdam is verschenen [Bisschop].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in het schooljaar 1969-1970, gedurende zijn eerste jaar op de Mavo in [plaats], seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was godsdienstleraar.

Klager heeft het grootste deel van zijn lagere schooltijd doorgebracht in [plaats]. Omdat klager bleef zitten, naar alle waarschijnlijkheid was dat in de zesde klas, werd hij in 1968 naar het internaat [naam] in [plaats] gestuurd. In 1969 begon klager in de eerste klas van de Mavo. Aangeklaagde was de godsdienstleraar van klager. Aangeklaagde woonde niet in het internaat, maar zelfstandig. Aangeklaagde stond hoog aangeschreven; klager had ontzag voor hem. Op een woensdagmiddag werd klager bij aangeklaagde thuis uitgenodigd. Klager voelde zich vereerd. De sfeer was aanvankelijk aangenaam en ontspannen; klager kreeg eten en drinken en er werd gepraat. Klager vond de aandacht van aangeklaagde aanvankelijk plezierig. Aangeklaagde bleef klager uitnodigen en gaandeweg is het misbruik begonnen.

Klager ging naar de WC en aangeklaagde ging met hem mee en ging achter hem staan. Aangeklaagde pakte en betastte het geslachtsdeel van klager. Klager wist niet wat er gebeurde en wist zich er geen raad mee. Ook haalde aangeklaagde zijn eigen geslachtsdeel tevoorschijn. Na een aantal woensdagmiddagbezoekjes werd klager uitgenodigd om in het weekend bij aangeklaagde te blijven slapen; dit heeft klager meerdere keren gedaan. Tijdens de logeerpartijen ging het misbruik verder; klager moest aangeklaagde aftrekken, waarbij aangeklaagde klaar kwam. Aangeklaagde trok klager ook af en trachtte hem meerdere keren oraal te bevredigen. Klager herinnert zich dat dat niet lukte omdat hij nog onvoldoende ontwikkeld was. Aangeklaagde raakte daarbij opgewonden. Klager heeft aangeklaagde niet oraal behoeven te bevredigen. Klager kreeg van aangeklaagde regelmatig geld en presentjes. Klager voelde dat wat aangeklaagde met hem deed niet goed was. In wanhoop heeft klager een brommer meegenomen van [internaat] en is daarmee het internaat ontvlucht. Klager werd betrapt en werd vanwege de “diefstal” geschorst. Aangeklaagde en de directeur van het internaat hebben een bezoek gebracht aan de ouders van klager en hen van de diefstal en de schorsing op de hoogte gebracht. Ook werd daarbij gezegd dat als klager iets zou zeggen over gebeurtenissen op het internaat hij die vast en zeker verzonnen zou hebben. Toen klager thuis kwam waren aangeklaagde en de directeur alweer vertrokken. Hij heeft aan zijn vader over het misbruik verteld, maar vond destijds geen gehoor. Toch hoefde klager van zijn ouders niet meer terug naar het internaat en heeft hij in [plaats] zijn middelbare school afgemaakt.

2.2. Klager heeft in zijn werkzame leven weinig last gehad van het misbruik. Hij heeft in [plaats] de [opleiding] gevolgd en heeft goede banen gehad.

2.3. In de privé sfeer heeft klager wel veel last ondervonden van het misbruik. Klager heeft lange tijd geworsteld met zijn gevoelens en heeft gedacht dat hij wellicht homoseksueel was. Hij is getrouwd geweest, maar heeft zijn echtgenote nooit over het misbruik durven vertellen. Sinds 10 jaar is klager volledig impotent. Het misbruik achtervolgt klager en maakt hem nog steeds verdrietig. Hij heeft nooit hulp ingeschakeld van een psycholoog of hulpverlener, evenmin heeft hij de huisarts over zijn verleden verteld. Klager heeft uiteindelijk wel met zijn vader over het misbruik kunnen spreken. Zijn vader was zijn vertrouwenspersoon en heeft zich geëxcuseerd voor het feit dat hij klager niet meteen een luisterend oor heeft geboden. De vader van klager is zeer recentelijk overleden, anders had hij klager begeleid naar de zitting. Klager hoopt het misbruik te vergeten en wil er liever niet te diep op ingaan.

2.4. Klager wil zijn verhaal doen. Hij heeft lange tijd getwijfeld of hij met zijn klacht naar voren zou komen maar heeft dit uiteindelijk toch gedaan omdat hij wil dat het misbruik bekend wordt. Klager is ervan geschrokken dat kennelijk zoveel kinderen slachtoffer zijn geweest van seksueel misbruik. Hij had de indruk dat het slechts om een enkeling ging maar realiseert zich nu dat het misbruik op grote schaal heeft plaats gevonden, vooral binnen het internaat Saint Louis, waar hij zelf geplaatst was.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

[Bisschop] heeft in zijn reactie en ter zitting gesteld dat in de archieven uitgebreid onderzoek is verricht naar het leven van aangeklaagde. Daarbij is naar voren gekomen dat aangeklaagde één was uit een gezin met vier broers die eveneens kerkelijke functies vervulden. Het Bisdom heeft dan ook zorgvuldig onderzocht tegen welke broer de klacht van klager zich richt. [Aangeklaagde] was priester, maar destijds nog geen pastoor. Hij was godsdienstleraar van de Mavo in [plaats]. De klachten van de heer [naam] en de heer [naam] richtten zich eveneens tegen [aangeklaagde]. De verklaring van de heer [naam] betreft echter een andere broer, namelijk de heer [naam]; hij was, in tegenstelling tot aangeklaagde, al wel pastoor.

In het persoonsdossier van aangeklaagde wordt melding gemaakt van het feit dat hij problemen had in 1965. Er zou seksueel contact zijn geweest tussen aangeklaagde en een getrouwde man, hetgeen te kwalificeren valt als seksueel misbruik in een pastorale relatie met een meerderjarige. Een antwoord op de vraag of de benoeming van aangeklaagde tot godsdienstleraar op een jongensschool verantwoord zou zijn is in het dossier niet aanwezig.

De Bisschop merkt op dat hij de klacht van klager zeer serieus neemt. Het is zeer pijnlijk dat klager werd toevertrouwd aan broeders en docenten bij wie hij niet het vertrouwen mocht ontmoeten dat verwacht mag worden. Indien de klacht aannemelijk wordt geacht heeft aangeklaagde misbruik gemaakt van zijn positie die hij had als leraar/zielzorger. De bisschop biedt klager zijn oprechte verontschuldigheden en excuses aan voor hetgeen hem is overkomen; het spijt de bisschop zeer.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vierenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Aangezien aangeklaagde is overleden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager, in het schooljaar 1969-1970, in de woning waar aangeklaagde verbleef, het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klager, het aftrekken van klager en het oraal (trachten te) bevredigen van klager. Voorts bestond het misbruik eruit dat klager de geslachtsdelen van aangeklaagde moest betasten en hem moest aftrekken. Het misbruik heeft gedurende het hele schooljaar vele malen, eerst op de woensdagmiddagen en vervolgens tijdens logeerpartijen in het weekend, plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de gegrond verklaarde klachten van de heer [naam] (2012T723) en de heer [naam] (2011T371). Ook zij beschrijven seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde, die hun godsdienstleraar was op de Mavo te [plaats], in zijn woning, welk misbruik bestond uit het (moeten) aftrekken en oraal bevredigen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen klager en aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht,

alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. [Bisschop] heeft hiertoe een eerste stap gezet door zowel in de schriftelijke reactie, als ter zitting het leed dat klager is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.6. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop van Rotterdam, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 16 juli 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.